

گزارش عملکرد سال ۲۰۰۷

Annual Progress Report 2007

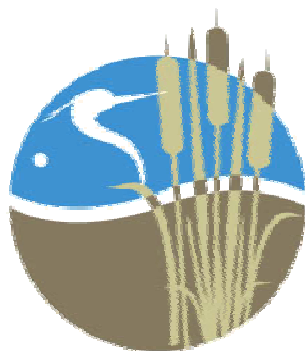
«طرح حفاظت از تالاب های ایران»

۲۰۰۷

سازمان حفاظت محیط زیست

طرح حفاظت از تالابهای ایران

گزارش عملکرد سال ۲۰۰۷

Ministry of Environment, Public Health and the Urban Space of Iran

UN
DP

پیشگفتار مدیر ملی طرح

ارائه اولین گزارش سالیانه طرح حفاظت از تالابهای ایران که فعالیتهای پروژه از اجرای فاز آغازین در آوریل ۲۰۰۶ تا پایان سال ۲۰۰۷ را پوشش می‌دهد، باعث خرسندی است. طرح در سال ۲۰۰۷ با تلاش تیم جدید پیشرفت بسیار خوبی داشته است. موفقیت‌های قابل توجهی در هر دو سایت نمونه (دریاچه پریشان و دریاچه ارومیه) به دست آمده و ما به زودی می‌توانیم اولین برنامه‌های مدیریت جامع این دو دریاچه مهم را مورد تصویب قرار دهیم. این برنامه‌ها با روش مشارکتی قوی همراه با دینفعان کلیدی تهیه شده است. در سطح ملی، وزارتخانه‌های کلیدی و همچنین رسانه‌های ملی در طرح دخیل هستند. مطالعات اولین سایت از بین چند سایت تکرار ملی و تهیه برنامه‌های عملی و استراتژی ملی تالاب به زودی آغاز خواهد شد که پایداری نتایج پروژه را تضمین خواهد کرد. از تمامی وزارتخانه‌ها و ارگانهای دولتی و نهادهای غیردولتی به ویژه جوامع محلی دست‌اندرکار طرح طی سال گذشته سپاسگزاری نموده و در انتظار ادامه همکاری مؤثر ایشان در سال ۲۰۰۸ می‌باشم.

علی نظری دوست

مدیر ملی طرح

پیشگفتار برنامه عمران سازمان ملل متحد

به سازمان حفاظت محیط زیست برای پیشرفت عالی بدست آمده در اجرای طرح حفاظت از تالابهای ایران تبریک می‌گوییم.

حفاظت از تالابها به دلیل اهمیت جهانی بالای تنوع زیستی و منابع ارزشمندی که آنها برای جوامع محلی فراهم می‌کنند، در سرلوحه دستور کار جهانی قرار دارد. برنامه عمران سازمان ملل متحد بر این باور است که این مکانهای خاص تنها در صورتی حفاظت خواهند شد که جوامع محلی به طور جدی در مدیریت این مناطق درگیر باشند. بعلاوه، مسئولیت مدیریت تالابها نمی‌تواند تنها به سازمان محیط زیست محول شود، بلکه بایستی با ذینفعان بیشماری که فعالیتهایشان بر آنها اثر می‌گذارد مخصوصا بخشهای آب و کشاورزی تقسیم شود.

طرح حفاظت از تالابها فرصتی به ایران می‌دهد تا شیوه‌های جدید را با به تصویر کشیدن بهترین فعالیت بین‌المللی برای مدیریت تالاب امتحان و نشان دهد. UNDP به تامین حمایت و کارشناسی لازم برای اطمینان از اینکه طرح موفق است ادامه خواهد داد.

کنوت استبی

نماینده مقیم برنامه عمران ملل متحد در تهران

ایران دارای تعداد زیاد و انواع گوناگونی از تالابها است که اهمیت آنها در زمینه تنوع زیستی جهانی در خاورمیانه بی‌بدیل می‌باشد. به اهمیت قابل توجه این تالابها در اقتصاد و کیفیت زندگی مردم ایران نیز بهای کافی داده نشده است. این اهمیت برخاسته از محصولات، عملکرد و خدمات طبیعی است که تالابها فراهم می‌کنند. در مقایسه با سایر اکوسیستمهای طبیعی و سایر کاربریهای ممکن زمین، ارزش این تالابها نسبت به بخشی از قلمرو کشور که اشغال کرده‌اند، خیلی بیشتر می‌باشد. علیرغم تلاشهای بسیار سازمان حفاظت محیط زیست از طریق تعیین مناطق حفاظت شده، تالابهای ایران با شتاب هشداردهنده‌ای در حال تخریب و نابودی هستند. مهمترین تهدیدات ناشی از موارد زیر می‌باشند:

- تغییرات بیلان آبی، شامل تأثیرات تغییر آب و هوا
 - تغییر کاربری زیستگاههای تالابی به ویژه برای کشاورزی و زیرساختها
 - آلودگی
 - تخریب حوضه آبخیز
 - بهره‌برداری ناپایدار (شکار، ماهیگیری، چرای دام و ...)
 - گونه‌های مهاجم غیربومی
- این آسیبها منجر به از دست رفتن پرشتاب تنوع زیستی با اهمیت جهانی و نیز کاهش فرصت جوامع محلی و جامعه ایرانی برای سود بردن و لذت بردن از این مکانهای ویژه می‌شوند.

درباره طرح

طرح حفاظت از تالابهای ایران در سال ۲۰۰۵ به امضاء رسید تا به این بحران رسیدگی کند. اجرای کامل طرح از ماه آوریل ۲۰۰۶ آغاز شد و تا سال ۲۰۱۲ نیز ادامه خواهد یافت. این طرح با اعتباری بالغ بر ۳/۲۸۷ میلیون دلار از سوی تسهیلات محیط زیست جهانی و سرمایه‌گذاری مشترک ۹/۱۹۰ میلیون دلاری ایران و ۰/۶ میلیون دلاری کشور هلند به انجام خواهد رسید. طرح بر اساس رویکرد اصلی زیر شکل گرفته است:

اگر تصمیم گیران و جوامع محلی از ارزشها و فواید مناطق حفاظت شده

تالابی آگاه شوند و در فرآیند مدیریت اکوسیستم های تالابی سهیم

گردند، از مدیریت پایدار این زیست بومهای ارزشمند حمایت خواهند

کرد.

طرح با پیاده‌سازی رویکرد اکوسیستمی کنوانسیون تنوع زیستی، دلایل ریشه‌ای تخریب تالابهای ایران را در سه سطح مورد بررسی قرار می‌دهد:

- در سطح محلی (سایت): با درگیر کردن و توانمندسازی جوامع محلی در مدیریت تالابها، ظرفیت-سازی در ادارات محلی سازمان حفاظت محیط زیست و سایر ذینفعان برای مدیریت تهدیداتی که ناشی از خود تالاب می‌باشند.
- در سطح حوضه آبخیز: با دخیل کردن ذینفعان استانی در مدیریت جامع تالابها برای بررسی تهدیداتی که منشاء بیرونی دارند و نیز با افزایش سطح آگاهیهای عمومی.
- در سطح ملی: با ظرفیت‌سازی سازمان حفاظت محیط زیست در سطح ملی برای مدیریت جامع مناطق حفاظت شده تالابی ایران، و با به کارگیری اقدامات حفاظتی تالابها در نهادهای بخشی.

کار در سطح محلی و حوضه آبخیز در دو سایت نمونه دریاچه ارومیه و دریاچه پریشان انجام می‌شود و در سالهای بعد چند سایت تکرار نیز به آنها افزوده خواهد شد.

سایت نمونه دریاچه پریشان

درباره دریاچه پریشان

دریاچه پریشان (در استان فارس) یک دریاچه کم عمق ولی دائمی است که با نیزارها احاطه شده است و مساحت آن حداکثر ۵۲۰۰ هکتار می باشد. این دریاچه نمونه بارزی از تالابهای آب شیرین- لب شور مشخصه ارتفاعات غرب ایران می باشد، و به عنوان رامسر سایت و ذخیره گاه زیست کره یونسکو ثبت شده است. این دریاچه در ارتفاع ۸۲۰ متری در حوضه آبخیزی بسته به مساحت ۲۷۰۰۰ هکتار واقع شده است.

دریاچه به خاطر منظر زیبا و ارزشهای تنوع زیستی، فرصتهای تفرجی و محصولاتی که از طریق شکار، ماهیگیری و چرای دام برای مردم محلی فراهم می کند، دارای ارزش زیادی برای ایشان می باشد. با این وجود، دریاچه در حال تخریب است و در معرض تهدیدات فزاینده ناشی از بهره برداری ناپایدار از منابع، تعدی زمینهای کشاورزی، افزایش برداشت آب (چاهها)، آلودگی و سایر اختلالات می باشد.

دریاچه پریشان برای گونه‌های مختلف پرندگان آبی دارای اهمیت زیادی می‌باشد. این دریاچه حداقل ۵ گونه در معرض تهدید از پرندگان را به عنوان بخشی از پوشش گیاهی و جانوری بسیار متنوع تالابها، با تعداد قابل توجهی حفظ می‌کند. این گونه‌ها عبارتند از:

Pelecanus crispus, *Marmaronetta angustirostris*, *Aythya nyroca*, *Oxyura leucocephala*, *Aquila heliaca*, *Lutra lutra*.

پیام مدیر کل محیط زیست استان فارس

اداره کل محیط زیست استان فارس بر این باور است که پروژه حفاظت از تالابهای ایران می‌تواند راههای جدیدی را برای مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی آشکار سازد. ما از انتخاب دریاچه به عنوان یکی از دو سایت نمونه پروژه بسیار خشنود هستیم. این طرح تا کنون درهای جدیدی را برای مدیریت مشارکتی با یاری جوامع محلی و برای همکاری یکپارچه و قوی با دیگر بخشهای کلیدی چون کشاورزی، آب و گردشگری گشوده است.

سالهای اخیر، افزایش تهدیدات برای دریاچه پریشان، کشمکشهایی با مردم محلی و ذینفعان دیگر به همراه داشته است. بنابراین ما بسیار خرسند هستیم که فرایند برنامه‌ریزی مدیریتی به یک چشم‌انداز مشترک بین کلیه ذینفعان رسیده است که می‌گوید:

در ۲۵ سال آینده، دریاچه پریشان دارای تنوع زیستی غنی، مناظر طبیعی زیبا و آب سالم بوده و می‌تواند در خدمت سلامت، معیشت و رفاه جوامع محلی باشد.

اداره کل حفاظت محیط زیست قویاً از این چشم‌انداز حمایت می‌کند و آماده همکاری با طرح، جوامع محلی و تمامی همکاران برای دستیابی به این مهم است.

قاسم دیانت طلب

سرپرست اداره کل حفاظت محیط زیست فارس

مهمترین دستاوردهای پروژه از اردیبهشت ۱۳۸۵ تا دی ماه ۱۳۸۶

- دفاتر طرح در شیراز و کازرون تأسیس و هماهنگ کننده استانی و دستیار هماهنگ کننده استانی منصوب گردیدند.
- کمیته های فنی و هماهنگی استانی راه اندازی شدند و یک بار تشکیل جلسه دادند.

کمیته فنی استان فارس		
نام	نهاد مربوطه	
۱ آقای صادقی	هماهنگ کننده استانی طرح	
۲ آقای امینی	اداره کل تعاون روستایی	
۳ آقای سیار دوست	اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری	
۴ آقای اسماعیلی	دانشگاه شیراز	
۵ خانم انجوی	تشکل غیردولتی	
۶ آقای اعرابی	اداره کل منابع طبیعی	
۷ آقای سلیمانی	اداره کل منابع طبیعی	
۸ آقای شریعتی	اداره کل حفاظت محیط زیست	
۹ آقای ایزدی	تشکل غیردولتی	
۱۰ آقای جوان	دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز	
۱۱ خانم جولایی	اداره کل حفاظت محیط زیست	
۱۲ آقای مرتضوی	مرکز تحقیقات جهاد کشاورزی	
۱۳ آقای سالم	اداره کل تعاون	
۱۴ آقای طالب بیدختی	دانشگاه شیراز	
۱۵ آقای عیسایی	شرکت آب منطقه ای	
۱۶ آقای فرهام	استانداری	
۱۷ آقای کریمیان	سازمان هواشناسی	
۱۸ آقای کنفچیان	اداره کل شیلات	
۱۹ خانم همیری	سازمان جهاد کشاورزی	
۲۰ آقای مرتضوی	مرکز تحقیقات کشاورزی	
۲۱ آقای مشتاقیان	اداره کل شیلات	
۲۲ خانم دلیرروی فرد	سازمان نظام مهندسی کشاورزی	

کمیته هماهنگی استان فارس		
نام	نهاد مربوطه	
۱ آقای افکاری	استانداری	
۲ آقای خاکپور	اداره کل امور عشایر	
۳ آقای خرد	اداره کل منابع طبیعی	
۴ آقای دیانت طلب	اداره کل حفاظت محیط زیست	
۵ آقای رضوی	سازمان جهادکشاورزی	
۶ آقای رفیعی	استانداری	
۷ آقای شرفی	سازمان جهادکشاورزی	
۸ آقای ظهرابی	اداره کل حفاظت محیط زیست	
۹ آقای کشاورز	شرکت آب منطقه‌ای	
۱۰ آقای گلریز خاتمی	اداره کل تعاون	
۱۱ آقای محسنی	سازمان جهادکشاورزی	
۱۲ آقای معظم	اداره کل شیلات	
۱۳ آقای مقامی	اداره کل تعاون روستایی	

- سه گروه کاری تخصصی برای جنبه های مختلف مدیریت جامع حوضه آبخیز دریاچه پریشان تشکیل گردیدند.

✓ گروه کاری تنوع زیستی

✓ آب و کاربری زمین

✓ معیشت و آگاهی‌رسانی عمومی

کارگروه های مذکور که توسط مشاورین ملی طرح هدایت می شوند در راستای اهداف کاری خود اقدام به تشکیل جلسات و انجام فعالیت های تخصصی برای پیشبرد اهداف مدیریتی در سطح حوضه آبخیز دریاچه پریشان نمودند. در زیر نمونه ای از عملکرد این کارگروه ها در سال ۲۰۰۷ آمده است:

اولین جلسه کارگروه تنوع زیستی دریاچه پریشان

آبان ۱۳۸۶

اولین جلسه کارگروه تنوع زیستی در تاریخ ۲۳ آبان ۸۶ در اداره کل حفاظت محیط زیست استان فارس در شیراز برگزار شد. در این جلسه آقای ویم گیسن مشاور بین المللی طرح توضیحاتی در مورد اهداف اولین جلسه کارگروه تنوع زیستی دریاچه پریشان و شرح وظایف این کارگروه ارائه نمودند. مذاکراتی در مورد شرح وظایف و ترکیب اعضاء گروه صورت گرفت. با این وجود تمرکز اصلی بحث در این جلسه بر روی اهداف کلیدی تنوع زیستی دریاچه پریشان یعنی حفاظت از جمعیت ماهیان بومی که اکنون رو به کاهش می‌باشد، بود. در این جلسه سعی بر این بود که بر اساس سرفصلهای تعیین شده توسط آقای گیسن و مشاور ارشد

بین‌المللی طرح خلاصه‌ای از یک پروژه پیشنهادی تهیه شود. این کار به عنوان تمرینی بود برای سایر طرح‌های پیشنهادی که این گروه کاری تعریف خواهد نمود.

نتایج بدست آمده در این جلسه به شرح زیر می‌باشند:

- توافق کلی در مورد شرح وظایف و ترکیب اعضاء گروه
- گروه خلاءهای اصلی مطالعات پایه تنوع زیستی را و چگونگی رفع آنها توسط داده‌های موجود و نیز تحقیقات و مطالعات بیشتر را مورد بحث قرار داد.
- پیشنهاد شد که برای استفاده بهتر از زمان، نهاد مسؤؤل گروه همراه با کارشناسان ملی تنوع زیستی پیش-نویس طرح‌های پیشنهادی برای هر یک از هدف‌های شش‌گانه تعیین شده در کارگاه برنامه جامع مدیریت دریاچه پریشان را تهیه نمایند. کارگروه طی جلسات این طرح‌های پیشنهادی را بررسی خواهد نمود.

دومین جلسه کارگروه تنوع زیستی دریاچه پریشان

دی ماه ۱۳۸۶

دومین جلسه کارگروه تنوع زیستی در سوم دی ماه ۸۶ اداره کل حفاظت محیط زیست فارس برگزار شد. یکی از نکات برجسته این جلسه تبادل نظر فنی در مورد مسائل مرتبط با تنوع زیستی دریاچه پریشان به ویژه پرندگان بود. این جلسه به موفقیت نسبی در ایجاد سینرژی لازم بین ذینفعان مختلف، جلب همکاری و حمایت آنان برای تداوم بیشتر کارگروه تنوع زیستی دست یافت.

نتایج کلیدی و پیشنهادات

- ارسال نامه رسمی به اعضاء سازمانها و درخواست برای گزارشات و داده‌های مرتبط
- دعوت از نمایندگان سازمانهای گردشگری و میراث فرهنگی و صنایع و معاون در کارگروه
- نهایی کردن گزارش مطالعات پایه تنوع زیستی در جلسه آینده (تدوین پیش‌نویس و توزیع آن قبل از جلسه)
- کارگروه تنوع زیستی می‌تواند برای روز جهانی تالابها یک کتابچه ساده برای افزایش سطح آگاهیهای عمومی در مورد تنوع زیستی دریاچه پریشان تهیه نماید (این مطالب می‌تواند از گزارش پایه تنوع زیستی استخراج شود)
- تهیه یک CD در مورد تالابها و تنوع زیستی که قبل از جلسه آتی در دسترس کلیه شرکت‌کنندگان باشد
- شرح وظایف کارگروه تنوع زیستی توزیع گردید و نظرات و پیشنهادات جدیدی دریافت نگردید.

- دو کارگاه برنامه‌ریزی جامع مدیریت تالاب پریشان برگزار گردید.

کارگاه برنامه‌ریزی مدیریت جامع دریاچه پریشان

اسفند ۱۳۸۵

یک کارگاه دو روزه در زمینه برنامه‌ریزی جامع مدیریت تالاب در تاریخ دوم و سوم اسفندماه ۱۳۸۵ در شیراز برگزار شد. شرکت‌کنندگان از نهادهای کلیدی ذینفع، تشکلهای غیردولتی و نمایندگان جوامع محلی در

کارگاه حضور یافتند. این کارگاه مشتمل بر جلسات عمومی با نمونه‌های موردی ارائه شده توسط مشاورین بین‌المللی و مشاور ارشد ملی، و نیز چند جلسه مشارکتی به صورت کارگروه بود. کارگاه در ارزشیابی به عمل آمده از شرکت‌کنندگان نسبتاً موفقیت‌آمیز ارزیابی شده و به هدف اصلی خود که آغاز فرایند تدوین برنامه مدیریت جامع دریاچه پریشان بود، نائل آمد.

کارگاه برنامه‌ریزی جامع مدیریت دریاچه پریشان

آبان ۱۳۸۶

این کارگاه دومین مورد از مجموعه کارگاههای مشارکتی با هدف تدوین برنامه مدیریت جامع دریاچه پریشان بود. این کارگاه دارای یک فرآیند یادگیری ضمن انجام کار بود و تسهیلگری آن را طرح حفاظت از تالابهای ایران بر عهده داشت و کلیه ذینفعان کلیدی در این کارگاه برای تدوین برنامه مدیریتی که مسئولیت انجام آن در آینده بر عهده خود ایشان خواهد بود، همکاری می‌کردند.

برنامه مدیریت بر اساس رویکرد اکوسیستمی تدوین می شود. این رویکرد یک استراتژی مدیریت جامع سرزمین، آب و منابع زنده است که امکان حفاظت و بهره‌برداری پایدار در کنار هم را به صورت معقول فراهم می‌آورد. این استراتژی یک چارچوب اولیه برای اقدام مطابق کنوانسیون تنوع زیستی می‌باشد. در سراسر جهان، رویکرد اکوسیستمی به طور گسترده‌ای به عنوان چارچوبی برای مدیریت مناطق حفاظت شده تالابی به کار می‌رود. مهمترین اصول رویکرد اکوسیستمی که برای دریاچه پریشان کاربرد دارند، عبارتند از:

- اهداف مدیریتی دریاچه پریشان باید برای بلندمدت تنظیم شوند، اما باید در نظر گرفت که تغییر اجتناب-ناپذیر است (باید توجه ویژه‌ای به موضوع تغییر آب و هوا معطوف شود). مردم محلی باید در کانون تدوین این اهداف باشند.

- مدیریت دریاچه باید در سطح حوضه آبخیز آن صورت پذیرد، چرا که فعالیتهای بالادست بر دریاچه تأثیر می‌گذارند. تأثیر فعالیتهای مدیریتی بر اکوسیستمهای همجوار نیز باید به دقت در نظر گرفته شود.

- مدیریت باید تمرکززدایی شده و تا پایین‌ترین سطوح ممکن خرد شود. مدیریت باید تمامی گروههای کلیدی ذینفع، به ویژه جوامع محلی را هم در مراحل برنامه‌ریزی و هم در اجرایی دخیل نماید.

- حفاظت از ساختار اکوسیستم و اقدام برای حفظ خدمات (ارزشهای) اکوسیستم که توسط دریاچه عرضه می‌گردد باید در اولویت بالا قرار گیرد. بر اساس ظرفیت سیستم برای بهره‌برداری، باید توازن مناسبی بین حفاظت و استفاده پایدار از منابع طبیعی دریاچه برقرار شود.

- مدیریت باید زمینه اقتصادی را نیز در نظر بگیرد - کاهش پیچیدگیهای بازار که می‌تواند عملکرد اکوسیستم را تخریب نماید، حمایت از استفاده پایدار و حفاظت/احیاء اکوسیستم.

- مدیریت باید مبنی بر مدارک و مستندات باشد (که این مسأله دانش سنتی بومی را نیز شامل می‌شود). مدیریت موفق نخواهد بود مگر اینکه مردم از ارزشها و تهدیدات دریاچه مطلع باشند. بنابراین ارتقاء آگاهیهای عمومی دارای اولویت بالایی است.

در اولین کارگاه از این مجموعه (بهمن ماه ۸۵) پیش‌نویس چارچوب سطح بالای برنامه مدیریت تدوین گردید که شامل چشم‌انداز، هدف کلی و اهداف بلندمدت بود. اولین پیش‌نویس برنامه مدیریت برای نظرخواهی توزیع گردید و کارگاهها و جلسات متعددی برای بحث و تبادل نظر در این زمینه برگزار شد.

اهداف

۱- بررسی و اعمال نظرات واصله بر روی اولین پیش‌نویس برنامه مدیریت و تأیید مجدد چشم‌انداز، هدف کلان و اهداف خرد.

۲- تکمیل اقدامات عملی پیشنهادی برای اجرای برنامه برای نیل به هدف و تعیین نحوه تخصیص بودجه و انجام آنها.

۳- تعیین شاخصهای پایش هر یک از اهداف.

۴- تشکیل چند کارگروه برای پیشبرد فرآیند.

۵- تعیین سازوکارها و هماهنگیهای راهبری برنامه مدیریت.

۶- تعیین اقدامات اولویت‌دار تا پایان سال ۲۰۰۸.

این کارگاه بر اساس اصول رویکرد اکوسیستمی کنوانسیون تنوع زیستی، مقدمات کار را برای تدوین برنامه مدیریت جامع دریاچه پریشان تکمیل نمود. این کارگاه فرآیند ظرفیت‌سازی را در میان طیف وسیعی از ذینفعان، شامل جوامع محلی، و سازمانهای دولتی و غیردولتی تداوم بخشید. این کار برای طرح حفاظت از تالابهای ایران و دریاچه پریشان گام مهمی محسوب می‌شود. اقدامات انجام گرفته در این کارگاه توسط کارگروههای تأسیس شده دنبال خواهند شد و این کارگروهها برنامه‌های عملی را تکمیل خواهند نمود. بدین ترتیب اجرای برنامه در سال ۲۰۰۸ آغاز خواهد شد.

نتایج کارگاه

این کارگاه، در نیل به اهداف تعیین شده برای آن کارگاهی موفق بود که این امر در ارزشیابی مثبت به عمل آمده از شرکت‌کنندگان کاملاً مشهود بود. مهمترین دستاوردهای این کارگاه به شرح ذیل می‌باشند:

- ظرفیت‌سازی و همکاریهای بین‌بخشی

- تهیه نقشه راه برنامه مدیریت جامع دریاچه پریشان

- تأسیس کارگروهها

- هماهنگیهای سازمانی

- تجزیه و تحلیل نیازهای آموزشی

• توافق نظر در مورد چشم‌انداز، هدف کلی و اهداف راهبردی

چشم‌انداز

یکی از دستاوردهای مهم کارگاههای مشورتی، اتفاق نظر و ابراز تمایل شدید کلیه شرکت‌کنندگان نسبت به ماندگار کردن تالاب به عنوان یک میراث طبیعی برای جوامع ملی و

محلی بود. این افراد بر ضرورت حفاظت از تالاب در برابر هرگونه تهدید و یا سوء مدیریت که ممکن است منجر به تخریب آن شود تاکید ویژه‌ای داشتند. عبارات زیر برخی از پاسخهای شرکت‌کنندگان به این سوال است: «دوست دارید دریاچه در ۲۵ سال بعد چگونه باشد؟»

«ما آرزو می‌کنیم که دریاچه زیبا، سرزنده و کارآمد باقی بماند.»

«ما آرزو می‌کنیم که همه مردم در پایداری تنوع زیستی دریاچه در جهت رفاه عموم سهیم شوند.»

«ما آرزو می‌کنیم که وضعیت دریاچه بهبود پیدا کرده و منبع قابل اعتمادی برای درآمد و اشتغال مردم محلی ایجاد نماید.»

«ما آرزو می‌کنیم که وضعیت دریاچه بهبود پیدا کرده و به یک زیستگاه امن طبیعی برای گیاهان و جانوران تبدیل شود.»

«ما آرزو می‌کنیم که زیباییها و تنوع زیستی غنی دریاچه را ببینیم.»

«ما آرزو می‌کنیم که دریاچه به وضعیت طبیعی ۳۰ سال قبل بازگردد، زمانی که منظره زیبای آن دلیلی محکم برای شکرگزاری خداوند بود.»

«ما آرزو می‌کنیم که همه مردم از منافع دریاچه بهره‌مند شوند بدون اینکه تهدیدی برای آن به وجود آورند.»

هدف کلی مدیریت

شرکت‌کنندگان در جلسه بین‌بخشی کارگاه شیراز (بهمن ۸۵) هدف حائز اهمیت زیر را به عنوان هدف برنامه مدیریتی مطرح نمودند:

احیاء و پایدارسازی دریاچه پریشان برای استفاده
جوامع کنونی و نسلهای آینده

اهداف مدیریتی و اقدامات اولویت‌دار

اهداف زیر با توجه به مباحث صورت گرفته در کارگاه به عنوان اهداف سطح بالای مدیریت دریاچه پریشان مطرح شدند:

- احیاء، بهبود وضعیت و حفاظت از ارزشهای تنوع زیستی دریاچه پریشان و حفظ مرزهای موجود دریاچه؛
- بهبود کیفیت آب دریاچه پریشان به منظور حفظ ارزشهای آن؛
- کنترل توازن آب دریاچه؛
- تقویت منابع و بهبود استفاده خردمندانه از دریاچه در جهت تقویت معیشت روستاییان؛

- ارتقاء سطح آگاهیها و تقویت موقعیتهای آموزشی و تحقیقاتی فراهم شده توسط دریاچه؛
- تقویت ظرفیتهای و پتانسیلها برای مدیریت دریاچه؛

- تدوین برنامه جامع مدیریت تالاب به صورت مشارکتی، با مشورت جوامع محلی و ذینفعان استانی
- تعیین اهداف و اولویتهای پروژه برای برنامه عملی ۵ ساله
- تکمیل ارزیابی مشارکتی روستایی در سه روستای نمونه

ارزیابی مشارکتی روستایی تالاب پریشان

مرداد ۱۳۸۶

طی چندین کارگاه با ذینفعان در شیراز (بهمن ۸۵) و کازرون (تیرماه ۸۶) و همچنین بازدیدهای میدانی از جوامع محلی ساکن در اطراف دریاچه، اشتیاق زیادی برای ارزیابی وضعیت اقتصادی-اجتماعی ساکنان اطراف دریاچه و تخمین ارزشی که آنها برای معیشت وابسته به منابع طبیعی قائل هستند، نشان داده شد. داده های جمع آوری شده از این طریق می تواند متعاقباً برای تنظیم گزارش پایه و ابزارهای پایش دریاچه پریشان برای طرح حفاظت از تالابهای ایران (تسهیلات محیط زیست جهانی) مورد استفاده قرار گیرد. سه رویکرد مورد استفاده قرار گرفتند:

ارزیابی مشارکتی روستایی (PRA) در سه روستای نمونه که نماینده ۱۸ روستای حوزه آبریز بودند توسط مشاور ملی اقتصادی اجتماعی طرح صورت گرفت.

برای جمع آوری داده های ثانویه که اطلاعات بیشتری را فراهم می نمود و داده های PRA را معتبر می ساخت پرسشنامه هایی به بخشداران، سازمان آب منطقه ای، سازمان جهادکشاورزی و بنیاد مسکن، تعاون و شوراهای اسلامی ۱۸ روستا ارسال گردید.

همچنین روش انجام PRA به نمایندگان جوامع محلی، کارشناسان اداره کل محیط زیست فارس و تشکل های غیردولتی آموزش داده شد به صورتی که بتوانند جهت تکمیل داده های PRA و گزارش ارزیابی وضعیت اقتصادی-اجتماعی و تغییرات معیشت در حین انجام و پس از اتمام پروژه با طرح همکاری نمایند. این داده ها همچنین می توانند تغییرات جزئی لازم در پروژه را مطابق با تغییرات ایجاد شده در وضعیت اقتصادی، سیاسی و منابع طبیعی تأثیرگذار در طرح هدایت نمایند.

اهداف ارزیابی مشارکتی روستایی

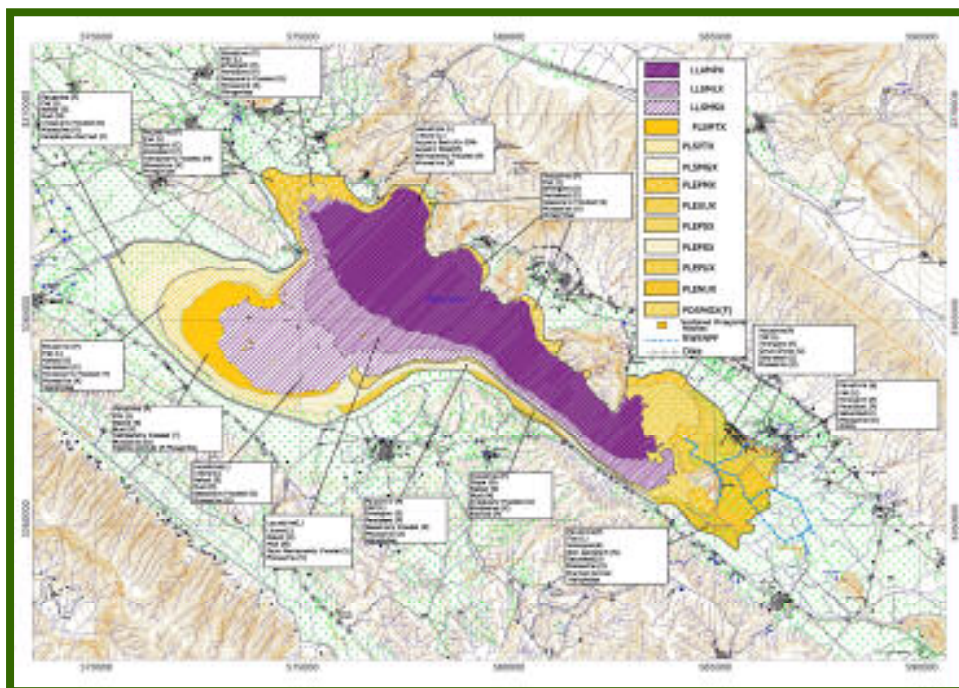
هدف اصلی PRA تدوین گزارش پایه وضعیت اقتصادی-اجتماعی جوامع اطراف دریاچه پریشان در راستای کمک به تدوین برنامه مدیریت و نیز به عنوان ابزاری برای ارزیابی و پایش مداخلات مدیریتی بود. نتایج کارگاه بر رابطه بین منابع طبیعی و رفاه مردم در حوزه دریاچه پریشان تمرکز داشت.

بدین منظور کارگاه PRA مسائل زیر را دنبال می نمود:

- مشخص نمودن تمامی کاربران کنونی دریاچه پریشان و ارزیابی وضعیت اجتماعی و مالی و معیشت آنان.
- ثبت ویژگیهای متغیر دریاچه در سالهای کنونی و تأثیر آن بر در دسترس بودن و اهمیت نسبی استفاده از منابع طبیعی. این داده ها به پیش بینی وضعیت آینده کمک خواهند نمود.
- برآورد اهمیت نسبی نقش دریاچه در معیشت محلی در مقایسه با وضعیت مردمی که در اطراف دریاچه زندگی نمی کنند یا منابع درآمد دیگری دارند.
- درک مداخله گروههای اقتصادی-اجتماعی مختلف در کاربردهای مختلف دریاچه.
- تشخیص فاکتورهای محلی و بیرونی تأثیرگذار بر روشهای استفاده از دریاچه.
- تعیین تأثیرات (مثبت و منفی) نحوه استفاده از دریاچه و منابع آن بر معیشت مردم از دیدگاه خود جوامع محلی، به ویژه تأثیر کشت در حاشیه تالاب، چرای دام، ماهیگیری، گردشگری، برداشت از آب، فعالیتهای بالادست و سایر کاربریهای تالاب.
- کسب شناخت در رابطه با راهبری استفاده از تالاب- سازمانها، مقررات رسمی و غیررسمی، نهادها و ...
- جمع آوری اطلاعات بدست آمده از جوامع که می تواند داده های پایه سایر بخشها مانند تنوع زیستی، مناقشات اراضی، سطح آب، رسوبگذاری و ... را تکمیل نماید.

- دوره آموزشی نقشه برداری تالاب برگزار شد و نقشه جامع زیستگاهها و مرزبندی دریاچه پریشان تهیه گردید.

شکل ۱- نقشه زیستگاهها و مرزبندی بر اساس سیستم Med Wet

- گزارشی در مورد هیدرولوژی دریاچه پریشان تهیه شد.

هیدرولوژی دریاچه پریشان

یک برنامه مدیریتی در چارچوب پروژه CIWP-GEF برای دریاچه پریشان در دست تدوین است. هدف اصلی این برنامه تدوین برنامه‌ای برای مدیریت پایدار دریاچه به عنوان یک تالاب ملی و بین‌المللی می‌باشد. آنچه که برای چنین برنامه‌ریزی ضروری می‌باشد، ویژگیهای هیدرولوژیک دریاچه است. لازم است که منابع اصلی تأمین آب دریاچه و آبهای خروجی از دریاچه و نیز نیازهای مدیریت پایدار دریاچه تعیین شناسایی شوند.

هدف اصلی گزارش هیدرولوژی جمع‌آوری اطلاعات در زمینه منابع آب دریاچه پریشان برای بررسی ویژگیهای آن و پایش نیازها، تعیین خلأهای اطلاعاتی احتمالی و در صورت وجود ارائه پیشنهاداتی برای رفع خلأها می‌باشد.

- جلسات و کارگاه های آموزشی متعددی برای جلب اعتماد و مشارکت جوامع محلی در اجرای برنامه های مدیریتی دریاچه پریشان توسط مشاور ملی اقتصادی اجتماعی طرح برگزار گردید.

- تسهیل گری ارتباط بین تیم طرح و جامعه محلی پیرامون دریاچه پریشان
- تسهیل گری ارتباط بین نمایندگان مردم محلی و سایر ذینفعان بویژه محیط زیست
- برگزاری جلسه مشارکتی ذینفعان دریاچه پریشان برای بسیج و انگیزش نیروهای ذینفع
- برگزاری کارگاه تکنیک های مشارکت با جامعه محلی، شکل های غیر دولتی و کارشناسان محیط زیست برای بسیج و سازماندهی جامعه محلی و سایر ذینفعان در قالب یک کمیته برای دریاچه پریشان
- تسهیل گری برای تاسیس و آغاز به کار گروه های توسعه روستا در دو لایه جامعه محلی پیرامون دریاچه و ادارات دولتی
- تسهیل گری و هدایت انتخابات محلی برای تاسیس کمیته مدیریت محلی دریاچه پریشان
- تسهیل گری ارتباط بین گروه های روستایی و مسئولین برای بهره مندی جامعه محلی از دوره های مهارت و اشتغالزایی
- جمع آوری اطلاعات و برنامه ریزی مشارکتی و تسهیل گری برای برگزاری اولین جشنواره مشارکتی جوامع محلی پیرامون دریاچه پریشان در ۱۸ روستای اطراف دریاچه

چشم انداز سال ۲۰۰۸

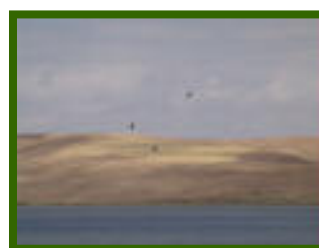
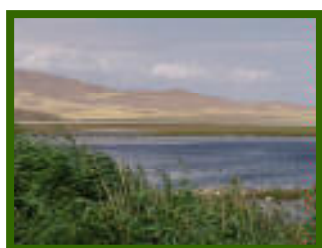
- برگزاری جشنواره دریاچه پریشان
- تدوین گزارش مطالعات پایه دریاچه که توسط سازمان حفاظت محیط زیست منتشر خواهد شد.
- تصویب نهایی برنامه مدیریتی به صورت رسمی برای شروع اجرا
- انجام منطقه‌بندی و تعیین کدهای کاربری اراضی برای کاربران مختلف
- انتشار گزارشی در مورد گونه‌های کلیدی تنوع زیستی
- تهیه تابلوهای اطلاعاتی جدید برای اداره حفاظت محیط زیست
- شروع مطالعات آلودگی
- پرداختن به مشکل تعدی زمینهای کشاورزی به دریاچه از طریق رویکرد حل مناقشات
- برگزاری کارگاه آموزشی گردشگری (همچنین برای دریاچه ارومیه)
- تدوین برنامه مدیریت زیست محیطی برای روستاهای نمونه
- دوره‌های آموزشی پایش تالاب و مدیریت مردم-محور (همچنین برای دریاچه ارومیه)
- مطالعه ارزشهای اقتصادی دریاچه

سایت نمونه دریاچه ارومیه

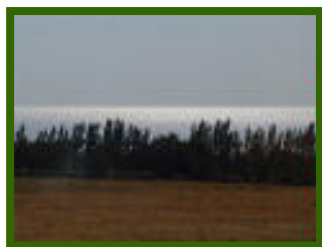
درباره دریاچه ارومیه

دریاچه ارومیه بزرگترین دریاچه داخلی ایران است و یکی از باارزشترین منابع طبیعی کشور محسوب می‌شود. این دریاچه یک نمونه کلاسیک از دریاچه‌های فوق شور با زهکش بسته و نیز بزرگترین نمونه اینگونه آبها در خاورمیانه است. این دریاچه به عنوان یک پارک ملی، رامسر سایت و ذخیره‌گاه بیوسفر یونسکو ثبت شده است. علیرغم ارزشهای زیاد زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی آن، فعالیتهای انسانی در حوضه آبخیز دریاچه فشارهای بسیاری را بر ارزشها و کارکرد اکوسیستم وارد ساخته است به طوری که دریاچه در حال حاضر با بحران شدید اکولوژیک مواجه است. توسعه منابع آب برای کشت آبی، همراه با تأثیرات تغییر آب و هوا، سطح آب دریاچه را کاهش داده و میزان نمک را تقریباً تا حد کریستالی شدن افزایش داده است. این مسأله عملکرد اکولوژیک دریاچه را که وابسته به یک زنجیره غذایی خیلی خاص جلبک آرتمیا و پرندگان آبی از جمله فلامینگو می‌باشد را با آسیب مواجه ساخته است.

تالابهای شور/شیرین اقماری دریاچه از نظر تنوع زیستی و محصولاتی که برای جوامع محلی تولید می‌کنند، دارای اهمیت زیادی هستند. متأسفانه سطح این تالابها به دلیل تعرض زمینهای کشاورزی و تخریب بیلان آبی آنها به میزان قابل توجهی کاهش یافته است.

پیام مدیران کل حفاظت محیط زیست استانهای آذربایجان شرقی و غربی

بحران اکولوژیکی که اکنون پارک ملی دریاچه ارومیه با آن مواجه است، دغدغه بزرگی برای محیط زیست منطقه، کشور و حتی جوامع بین‌المللی می‌باشد. در نتیجه این بحران، تنوع زیستی منحصر به فرد اکوسیستم مذکور و نیز کلیه فعالیتهای بشری مرتبط با طبیعت از جمله: کشاورزی، دامداری، گردشگری و ... آسیب دیده و زندگی بشری را در آستانه تهدید جدی قرار داده است. از آنجایی که این مشکلات ناشی از عوامل طبیعی در کنار فعالیتهای انسانی در سراسر حوضه بوده و اقدامات خودخواهانه بشری سبب تشدید معضلات گردیده است، تلاش در جهت برون رفت از این مشکلات نیاز به عزم منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی دارد. طرح حفاظت از تالابهای ایران شاید آخرین فرصت برای خروج از بحران و حفظ این زیست بوم باارزش باشد. ما خواستار این هستیم که کلیه سیاست‌گذاران، تأثیرگذاران و عموم مردم ساکن در حاشیه منطقه و خصوصاً تمامی همکاران در اجرا و اتمام این برنامه مدیریتی متعهد شوند.

کیومرث کلانتری

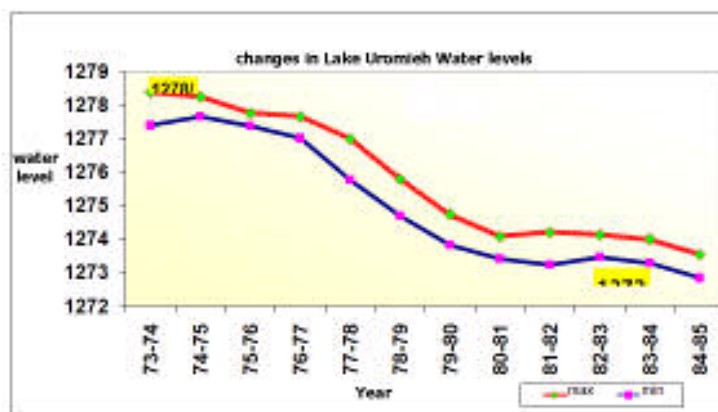
مدیر کل حفاظت محیط زیست

آذربایجان غربی

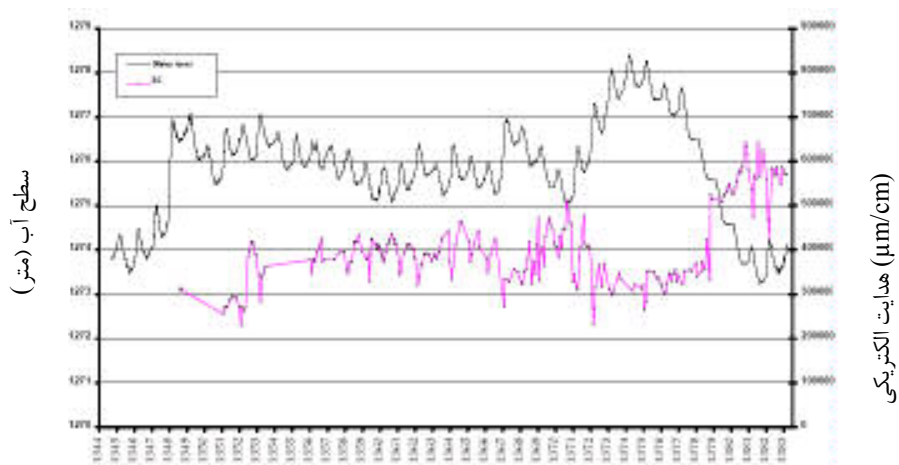
بیوک رئیسی

مدیر کل حفاظت محیط زیست

آذربایجان شرقی

تصویر ۲- تغییرات سطح آب دریاچه ارومیه (۱۳۷۲- ۱۳۸۵)

تصویر ۳- رابطه بین هدایت الکتریکی و سطح آب دریاچه ارومیه (۱۳۴۷- ۱۳۸۱)

مهمترین دستاوردهای پروژه: از ماه مه تا دسامبر ۲۰۰۷ در سطح حوضه آبخیز دریاچه ارومیه

- برقراری دفاتر استانی طرح در ارومیه و تبریز و تکمیل پرسنل این دفاتر
- تشکیل دو کمیته فنی در سطح استانی

کمیته فنی طرح در استان آذربایجان شرقی		
نام	ارگان مربوطه	
۱ آقای نجفی	همه‌نگار کننده استانی طرح	
۲ آقای قنبری	خانه کشاورز	
۳ آقای قمی	اداره کل محیط زیست	
۴ آقای دلدادی	استانداری	
۵ خانم صفری	NGO	
۶ آقای عادل نیا	NGO	
۷ خانم مولوی	NGO	
۸ آقای اصلاحی	سازمان هواشناسی	
۹ آقای شهاوند	سازمان جهاد کشاورزی	
۱۰ آقای عابدین زاده	اداره کل تعاون	
۱۱ آقای مرادی کریمی	اداره کل دامپزشکی	
۱۲ آقای نیک پیران	اداره کل منابع طبیعی	
۱۳ آقای کریمی	سازمان گردشگری و میراث فرهنگی	
۱۴ آقای محمدزاده	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی	
۱۵ آقای جهانگیر	استانداری	
۱۶ آقای شجاعی فر	آب منطقه ای استان	
۱۷ آقای رستمی مهر	اداره کل راه و ترابری	
۱۸ آقای عمید	اداره کل امور عشایر	
۱۹ آقای صدرالدینی	دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز	
۲۰ آقای شجاع لاریجانی	اداره کل تعاون روستایی	
۲۱ آقای صفی اقدم	اداره کل صنایع و معادن	
۲۲ آقای صمدزاده	اداره کل شیلات	
۲۳ آقای جعفری	بانک کشاورزی	

کمیته هماهنگی استان آذربایجان شرقی		
نام	ارگان	
۱ آقای قنبری	خانه کشاورز	
۲ آقای جوانشیر	سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی	
۳ آقای رئیسی	اداره کل حفاظت محیط زیست	
۴ آقای سقندلی	اداره کل راه و ترابری	
۵ آقای حسین زاده	دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز	
۶ آقای محمدفام	اداره کل تعاون روستایی	
۷ آقای شفاعت	سازمان جهاد کشاورزی	
۸ آقای وزیری	اداره کل هواشناسی	
۹ آقای مسجدی	معاون برنامه ریزی استانداری	
۱۰ آقای بانان	اداره کل صنایع و معادن	
۱۱ آقای کریم نژاد	سازمان گردشگری و میراث فرهنگی	
۱۲ آقای فرحناک	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی	
۱۳ آقای محمدیان	اداره کل دامپزشکی	
۱۴ آقای میدانی	شرکت آب منطقه ای	
۱۵ آقای آخوندی	اداره کل شیلات	
۱۶ آقای صادقی	اداره کل منابع طبیعی	
۱۷ آقای هاتفی	اداره کل تعاون	

کمیته هماهنگی استان آذربایجان غربی		
نام	نهاد مربوطه	
۱ آقای حق جو	معاونت استانداری	
۲ آقای کریمی	شرکت آب منطقه ای	
۳ آقای داثم امید	بانک کشاورزی	
۴ آقای امیری	اداره کل منابع طبیعی	
۵ آقای فخری	اداره کل شیلات	
۶ آقای خلیلی	اداره کل امور عشایر	
۷ آقای شایان مهر	اداره کل تعاون روستایی	
۸ آقای تمایل	اداره کل تعاون	
۹ آقای کلانتری	اداره کل حفاظت محیط زیست	
۱۰ آقای مطلبی فر	اداره کل هواشناسی	
۱۱ آقای صدقی	دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه	
۱۲ آقای دیلمقانی	اداره کل دامپزشکی	

کمیته فنی استان آذربایجان غربی		
نام	ارگان	
۱ آقای ترابی	شرکت آب منطقه ای	
۲ آقای عباس نژاد	استانداری	
۳ آقای قریشی	اداره کل شیلات	
۴ آقای ریاحی فر	اداره کل منابع طبیعی	
۵ آقای رعناقد	اداره کل محیط زیست	
۶ آقای فری	اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری	
۷ آقای سیمایی	اداره کل هواشناسی	
۸ آقای آق	دانشگاه ارومیه	
۹ آقای احمدی	مرکز تحقیقات آرتیمیا	
۱۰ آقای حافظی	سازمان جهاد کشاورزی	
۱۱ آقای شاهی	اداره کل صنایع	
۱۲ آقای ورمزیار	سازمان جهاد کشاورزی	

• تشکیل ۴ گروه کاری:

- ✓ مشارکت‌های مردمی و آگاهی‌رسانی
- ✓ مدیریت پایدار منابع آب
- ✓ مدیریت پایدار کشاورزی و کاربری اراضی
- ✓ حفاظت از تنوع‌زیستی و استفاده پایدار

کارگروه‌های مذکور در راستای اهداف و برنامه‌های طرح جلساتی برای تدوین و پیشبرد اهداف مربوط به برنامه مدیریت جامع حوضه آبخیز دریاچه ارومیه تشکیل دادند. خلاصه فعالیت این کارگروه‌ها به شرح زیر است:

گزارش کارگروه مدیریت پایدار منابع آب - آذربایجان شرقی

آبان ۸۶

در راستای اجرای موارد پیشنهادی در کارگاه مشورتی برگزار شده در تیر ماه سال ۲۰۰۷ درمورد تشکیل گروه‌های کاری با موضوعات تخصصی و پیرو ارسال دعوتنامه از سوی دفتر مرکزی طرح، اولین گروه کاری مدیریت منابع آب در تاریخ ۸ آبان در سازمان آب منطقه‌ای استان آذربایجان غربی تشکیل شد.

جمع‌بندی

موارد زیر خلاصه‌ای از مباحثات مطرح شده در این جلسه را شامل می‌شود:

- اتخاذ یک سیاست شفاف و مشترک بین دو استان و تدوین یک برنامه بلندمدت برای بهره‌برداری از آب در سطح حوضه آبریز امری ضروری به نظر می‌رسد. از آنجا که تهیه چنین برنامه‌ای نه از لحاظ فنی

بلکه از لحاظ سیاسی کمی پیچیده است، چارچوب آن میبایست به تصویب تصمیم‌گیران و مقامات عالیرتبه برسد.

- در پاره ای از موارد، ارائه نظرات متناقض از سوی کارشناسان نهادهای مختلف، مسئولان و تصمیم‌گیران را در سطح استان با مشکل مواجه می‌سازد. پیشنهاد می‌شود یک گروه از کارشناسان معتمد کلیه گزارشات را بررسی نموده و گزارش واحدی تهیه کنند که مورد توافق کلیه گروه‌های ذیربط باشد. این گزارش می‌بایست در افزایش آگاهی مدیران و تصمیم‌گیران عالیرتبه در سطح استانی و ملی موثر واقع شود. (ممکن است بهترین گزینه، انتخاب کارشناسان داوطلب از بین اعضاء گروه‌های کاری باشد)
- با وجود این که کلیه سازمان‌ها و ارگان‌های ذیربط هر دو استان حاضر به ارائه گزارشات و مطالعات خود به اعضاء کارگروه‌ها هستند، اما پیشنهاد شد دبیرخانه‌ای برای در اختیار گذاشتن این گزارشات به اعضاء گروه‌ها تشکیل شود. (بهترین راه حل برای این موضوع، تبدیل داده‌ها به داده‌های الکترونیکی می‌باشد).

کارگروه کشاورزی پایدار و کاربری اراضی

آبان ۸۶

اولین جلسه این کارگروه در استان آذربایجان غربی و با شرکت نمایندگان ارگان‌های مختلف، از جمله ادارات کل حفاظت محیط زیست، سازمان جهاد کشاورزی، اداره منابع طبیعی، وزارت نیرو (سازمان آب منطقه‌ای)، اداره صنایع و معادن و استانداری‌های دو استان تشکیل شد. ریاست این جلسه که در نهم آبان ماه سال ۸۶ برگزار شد بر عهده سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی بود.

جمع‌بندی و سایر پیشنهادات

- انجام فعالیت‌های فرهنگی و کارشناسی در راستای ترویج و تشویق فرآورده‌های کشاورزی سازگار با محیط زیست (با مصرف کم آب) و استفاده کمتر از مواد شیمیایی (کودها و آفت‌کش‌ها)
- انجام مطالعات نقشه‌برداری و تعیین حریم تالاب‌ها
- زون‌بندی تالاب‌ها (در اسرع وقت)
- تدوین برنامه‌های کاربری اراضی برای کل محدوده حوضه آبریز (جایگزین برنامه‌ریزی جداگانه برای هر استان)
- گنجاندن قانون احداث مجموعه‌های صنعتی با فاصله از تالاب، در قوانین کشور
- دعوت از نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی هر دو استان جهت عضویت در این کارگروه
- تهیه نقشه دیجیتالی پارک ملی دریاچه ارومیه و توزیع آن بین کلیه نهادها و سازمان‌های اجرایی
- مقایسه تصاویر ماهواره‌ای مربوط به سال‌های قبل برای مشخص نمودن میزان تغییر کاربری اراضی تالابی و تصمیم‌گیری درمورد آن

اولین جلسه گروه کاری تنوع زیستی

آبان ۸۶

اولین جلسه گروه کاری تنوع زیستی حوضه آبریز ارومیه در محل اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان غربی در ۱۹ آبان سال ۸۶ برگزار شد. نمایندگان از نهادهای استانهای آذربایجان غربی و شرقی در این جلسه شرکت داشتند و ریاست جلسه بر عهده اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی بود.

جمع بندی

این جلسه در دست یابی به اهداف خود برای بحث درباره برنامه کاری پروژه در سال ۲۰۰۸، بسیار موفق بود. شرکت کنندگان در این جلسه در مباحثات بسیار با انگیزه نشان دادند (به خصوص نماینده مرکز تحقیقات آرتمیا) و بیشتر از هر گونه دیگری، راجع به گونه آرتمیا بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

با وجود این که بازدید میدانی از پیش برنامه ریزی نشده بود اما این بازدید بنا به درخواست مشاور بین المللی صورت گرفت. این بازدید از آن لحاظ با اهمیت بود که شرکت کنندگان را با اوضاع وخیم مناطق ساحلی دریاچه ارومیه و پتانسیل های بالقوه محلی (مانند مرکز تحقیقات آرتمیا- شیلات) برای انجام تحقیقات و انجام پایش آشنا نمود.

دومین جلسه گروه کاری تنوع زیستی

آذر ۸۶

دومین جلسه کارگروه تنوع زیستی حوضه آبریز ارومیه در محل اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان شرقی در شهر تبریز برگزار گردید. علیرغم غیبت نمایندگان اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان غربی در این جلسه، نمایندگان سایر ارگان های ذیربط در این نشست حضور فعالی داشتند. یکی از نقاط قوت این جلسه مباحثات فنی در مورد مسائل تنوع زیستی دریاچه ارومیه و تالاب های اقماری آن بود. این جلسه در ایجاد ارتباط بین ذینفعان مختلف و جلب مشارکت و اطلاعات آنها برای جلسات آتی این کارگروه بسیار موفق بود.

- برگزاری دو کارگاه مشورتی مدیریت جامع تالاب

اولین کارگاه مشورتی مدیریت جامع حوضه آبخیز دریاچه ارومیه دریاچه ارومیه - چشم‌اندازی برای آینده

این کارگاه مشورتی در تاریخ ۱۳ و ۱۴ تیرماه سال ۸۶ در شهر ارومیه (استان آذربایجان غربی) برگزار شد. حدود ۶۰ نماینده از ارگان‌های مهم، NGOها و دانشگاه‌های هر دو استان آذربایجان شرقی و غربی در این کارگاه شرکت نمودند. این کارگاه با همکاری اداره کل حفاظت محیط زیست این استان برگزار شد.

برنامه این کارگاه توسط مشاور ارشد بین‌المللی و نیز مدیر ملی طرح تدوین گردید و این کارگاه با مشارکت ۴ تن از مشاوران بین‌المللی طرح، مشاور ارشد بین‌المللی طرح اداره شد. همچنین دو کارشناس رابط سازمان مرکزی حفاظت محیط زیست (آقایان مهندس کریمی و عامری) و آقای مهندس فردوسی، نماینده دفتر عمران سازمان ملل نیز حضور فعالی در این کارگاه داشتند.

هدف از برگزاری این کارگاه، ایجاد ظرفیت برای برنامه‌ریزی جامع مدیریتی، از طریق اجرای عملی فرآیند برنامه‌ریزی مدیریتی برای حوضه آبخیز دریاچه ارومیه بود. در طول این کارگاه مطالب تخصصی توسط کارشناسان استانی و مشاورین ملی ارائه شد و مشاورین بین‌المللی طرح نیز مطالبی درمورد تجربیات بین‌المللی ارائه دادند. همچنین مباحثات گروهی گسترده‌ای نیز بین شرکت‌کنندگان مختلف انجام شد. معاون استاندار آذربایجان غربی، مدیرکل شرکت آب منطقه‌ای استان آذربایجان و دو نماینده مجلس نیز در افتتاحیه این کارگاه شرکت داشتند. این نمایندگان بر حمایت خود از این طرح تاکید نمودند. علاوه بر

جلسات فردی با این مقامات، مشاور ارشد بین المللی طرح و مدیر ملی طرح با رئیس سازمان جهادکشاورزی و مدیرکل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان غربی نیز دیدار و گفت گو کردند.

این کارگاه در دستیابی به اهداف خود و ایجاد یک نقشه راه شفاف و برنامه ریزی برای تدوین، نهایی سازی و اجرای برنامه مدیریتی دریاچه ارومیه موفق بود. مهمترین دستاوردهای این کارگاه شامل موارد زیر می شود:

- توافق درمورد اتخاذ یک رویکرد مشترک بین استان ها و بخش های مختلف
- توافق درمورد نقشه راه
- توافق درمورد پیش نویس چشم انداز، هدف نهایی و دیگر اهداف برنامه مدیریتی
- تشکیل ۴ گروه کاری با موضوعات آگاهی رسانی و مشارکت مردمی، مدیریت پایدار منابع آب، کشاورزی پایدار و کاربری اراضی و حفاظت و بهره وری پایدار از تنوع زیستی

در این کارگاه همچنین درمورد فرآیند تهیه اولین پیش نویس استراتژی مدیریت جامع نیز توافق حاصل شد. این پیش نویس پس از آماده شدن جهت اخذ آراء و نظرات به کلیه ارگان های ذیربط فرستاده شد و پس از نهایی شدن بر اساس این نظرات، نسخه دوم این برنامه تهیه شده و در کارگاه آتی توزیع شد.

هدف از این فرآیند، کسب تایید و در نتیجه تصویب این برنامه توسط استانداران سه استان آذربایجان شرقی، غربی و کردستان، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت نیرو، سازمان جهاد کشاورزی و چند نهاد بین المللی در اجلاس موسوم به "اجلاس دریاچه ارومیه" خواهد بود که در سال ۲۰۰۸ برگزار می شود.

دومین کارگاه مشورتی مدیریت جامع حوضه آبخیز دریاچه ارومیه

این کارگاه در ۲۶ و ۲۷ آبان ماه سال ۸۶ در شهر تبریز و با حضور ۷۵ شرکت کننده از نهادهای ذیربط دولتی و غیردولتی توسط اداره کل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان شرقی و با حمایت طرح بین المللی حفاظت از تالابهای ایران برگزار شد. در این کارگاه ۴ مشاور ملی طرح و دو تن از مشاورین بین المللی طرح، حضور فعال و مشارکت داشتند. معاونت برنامه ریزی استانداری آذربایجان شرقی در مراسم افتتاحیه این کارگاه شرکت نموده و سخنرانی کاملی درمورد شرایط بحرانی دریاچه ارومیه ارائه نمودند و خواستار انجام اقدامات عاجلی در این مورد شدند. مدیرکل حفاظت محیط زیست استان آذربایجان شرقی نیز در این مراسم به ایراد سخنرانی پرداختند.

هدف از برگزاری این کارگاه تکمیل، نهایی نمودن، ویرایش و اعمال نظرات کارشناسان در برنامه مدیریت (سند استراتژیک) حوضه آبخیز دریاچه ارومیه بود. این کارگاه همچنین شامل مباحثات گروهی و تبادل نظرات کارشناسی بین گروه های مختلف بود.

این کارگاه در دستیابی به اهداف خود موفق بود و دستاوردهای آن بدین شرح می‌باشند:

- نهایی‌سازی نقشه‌راه برنامه مدیریت و برنامه عمل
- نهایی‌سازی چشم‌انداز، هدف نهایی، اهداف ۵ و ۲۵ ساله، شاخص‌ها و فعالیت‌های مربوط به برنامه مدیریتی
- توافق درمورد ساز و کارهای حاکمیت برنامه
- توافق درمورد گام‌های آتی

- توافق درمورد چشم‌انداز مشترک، هدف نهایی و اهداف استراتژیک مدیریت حوضه آبخیز دریاچه ارومیه و تالاب‌های اقماری آن

چشم‌انداز ۲۵ ساله دریاچه ارومیه

"دریاچه ای با آب کافی برای پایدار سازی چشم انداز زیبا و تنوع زیستی غنی که مردم و جوامع محلی از ظرفیتهای آن خردمندانه بهره‌برداری می کنند و آگاهانه در حفاظت پایدار آن کوشا هستند و دریاچه بستری برای تقویت تعامل و گسترش همکاریهای سازنده میان نهادها در استانهای ذیربط است."

هدف نهایی

برقراری یک نظام مدیریت اکوسیستمی برای حوضه آبخیز دریاچه ارومیه و تالاب‌های اقماری آن، مبتنی بر اصول توسعه پایدار و مشارکت موثر کلیه ذینفعان از جمله جوامع محلی در امور مدیریت دریاچه

- تهیه پیش‌نویس برنامه مدیریتی به صورت مشورتی و تبادل نظر گسترده با ذینفعان استانی
- شناسایی اهداف و اولویتهای طرح برای برنامه عملی ۵ ساله
- فعالیت های طرح در بعد افزایش آگاهی های عمومی و مشارکت مردمی با نقش مستقیم مشاور اقتصادی اجتماعی طرح:

- ایجاد انگیزش و تحرک ارتباطات برای تشکیل شبکه NGO مشارکتی دریاچه ارومیه، خرداد ۸۶
- بسیج و انگیزش کارگروه مشارکت مردمی در کارگاه برنامه ریزی مشارکتی دریاچه ارومیه با هدف برقراری ارتباط و ایجاد تحرک مشارکتی بین گروه های مختلف ذینفعان
- آموزش تکنیک های مشارکتی برای مدیریت مشارکتی منابع طبیعی در کارگاه مدیریت پایدار دریاچه ارومیه
- تسهیل گری ارتباطات و فعالیت های کارگروه آگاهی رسانی و مشارکت دریاچه ارومیه و شناسایی پتانسیل ها و امکانات ذینفعان که منجر به آگاهی رسانی گسترده در صدا و سیما، مشارکت در همایش چوپانان، آگاهی رسانی در مجلس از طریق فراکسیون نمایندگان آذربایجان و تهیه طرح مشارکتی همایش یک روزه دریاچه ارومیه توسط اعضای این کارگروه و تقویت (و انگیزش) شبکه ذینفعان با تجربه در امور ترویج و مشارکت شده است.

برنامه‌های طرح در سال ۲۰۰۸:

- تهیه و چاپ گزارش وضعیت موجود دریاچه ارومیه
- تصویب رسمی برنامه مدیریتی برای اجرا نمودن آن
- تهیه نقشه زیستگاه‌های تالابی
- تهیه نقشه زون‌بندی با کدهای آزمایشی برای کاربران متعدد
- چاپ گزارش درمورد گونه‌های شاخص از لحاظ تنوع‌زیستی
- تهیه تابلوهای اطلاعاتی برای ادارات حفاظت محیط زیست
- آغاز فرآیند مطالعات آلاینده‌های دریاچه
- برگزاری کارگاه آموزشی درمورد گردشگری
- احیاء دو تالاب اقماری یادگارلو و گرده‌قیت
- تهیه برنامه‌های مدیریت زیست‌محیطی برای دو روستای نمونه
- برگزاری دوره‌های آموزشی درمورد پایش و مدیریت مردم-محور
- مطالعه ارزش اقتصادی دریاچه و تالاب‌های اقماری آن

برنامه‌های طرح در سطح ملی

برنامه‌های طرح حفاظت از تالاب‌های ایران در سطح ملی توسط دفتر مرکزی طرح، واقع در سازمان حفاظت محیط زیست انجام خواهد شد. مهمترین اهداف این برنامه به شرح ذیل می‌باشد:

- ظرفیت سازی در سازمان محیط زیست و دیگر ذینفعان ملی طرح در امر مدیریت جامع تالاب‌ها
- گنجاندن مسائل مربوط به تالاب‌ها در سیاست‌های بخش‌ها و ارگان‌های مختلف
- حصول اطمینان از اشاعه نتایج و دستاوردهای طرح در سراسر کشور
- حصول اطمینان از پایداری فعالیت‌های طرح پس از اتمام زمان قانونی پروژه
- تضمین راهبری و اجرای پروژه به نحو مقتضی

طرح حفاظت از تالاب‌های ایران توسط کمیته راهبری طرح (جدول ذیل) هماهنگ‌کننده ملی طرح (آقای دکتر نجفی حاجی‌پور) و مدیر ملی طرح (دکتر علی نظری‌دوست) هدایت می‌شود.

مهمترین دستاوردهای طرح از آغاز فاز اجرایی تا پایان سال ۲۰۰۷:

- برقراری دفتر مرکزی طرح در تهران و به کارگیری پرسنل
- تشکیل کمیته راهبری طرح و برگزاری ۳ جلسه این کمیته

کمیته راهبری طرح حفاظت از تالاب‌های ایران		
نام	سازمان مربوطه	
۱ آقای رضانی	کارشناس محیط زیست مرکز ملی آمایش سرزمین معاونت برنامه‌ریزی استراتژیک و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	
۲ آقای زرگر	معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا	
۳ آقای امینی رنجبر	مدیر کل دفتر محیط زیست و توسعه پایدار وزارت جهاد کشاورزی	
۴ آقای صافی	مدیر کل امور بین الملل صدا و سیمای جمهوری اسلامی	
۵ خانم گیلانی	کارشناس مسئول امور استانها وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	
۶ آقای محمدنژاد	مدیر کل دفتر امور محیط زیست وزارت صنایع و معادن	
۷ آقای غفوری	مدیر دفتر برنامه ریزی تربیت اقتصادی زیستی وزارت آموزش و پرورش	
۸ آقای جنیدی	مدیر کل دفتر سلامت محیط کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	
۹ آقای کوشا	دبیر کمیته طبیعت گردی سازمان گردشگری و میراث فرهنگی	
۱۰ آقای هاشمی	معاون هماهنگی امور عمرانی وزارت کشور	
۱۱ آقای رجبی	کارشناس سیاسی اداره امور اقتصادی وزارت امور خارجه	
۱۲ آقای بهرامی	رئیس شورای عالی جنگل	
۱۳ آقای فردوسی	برنامه عمران سازمان ملل متحد	
۱۴ آقای رفیعی	معاون برنامه‌ریزی استانداری فارس	
۱۵ آقای داریانی	معاون برنامه‌ریزی استانداری آذربایجان غربی	
۱۶ آقای اشرفنیا	معاون عمرانی استانداری آذربایجان شرقی	

• تشکیل کمیته فنی ملی طرح

کمیته فنی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران		
نام	سازمان مربوطه	
۱ آقای رضانی	معاونت برنامه‌ریزی استراتژیک و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	
۲ آقای حسن‌نژاد	وزارت نیرو	
۳ آقای میرکی	وزارت جهاد کشاورزی	
۴ آقای نامور	صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	
۵ خانم گیلانی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	
۶ خانم حوائجی	وزارت صنایع و معادن	
۷ خانم کردی	وزارت آموزش و پرورش	
۸ آقای شقاقی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	
۹ آقای نیازمند	سازمان گردشگری و میراث فرهنگی	
۱۰ آقای نظرپور	وزارت کشور	

- به کارگیری ۴ مشاور بین‌المللی و ۴ مشاور ملی همتای آن‌ها
- تهیه سند ارزیابی ذینفعان طرح و تهیه پیش نویس برنامه آموزشی و برنامه اطلاع‌رسانی
- برگزاری کارگاه ملی با موضوع کاربرد رویکرد جامع اکوسیستمی کنوانسیون تنوع‌زیستی

برگزاری کارگاه کاربرد رویکرد اکوسیستمی در مناطق حفاظت شده تالابی ایران تهران - تیر ماه ۸۶

این کارگاه آموزشی در ۶ و ۷ تیر ماه ۱۳۸۶ در هتل المپیک تهران برگزار گردید. هدف از برگزاری این کارگاه افزایش آگاهی و ظرفیت‌سازی برای به کارگیری رویکرد اکوسیستمی به عنوان ابزاری در مدیریت مناطق حفاظت‌شده است. تعداد ۵۰ شرکت‌کننده از سازمان محیط زیست و دیگر ارگان‌های ذیربط از تهران و نمایندگانی از سایت‌های نمونه و تکرار طرح در این کارگاه شرکت نمودند. مشاور ارشد بین‌المللی طرح دو مطلب در این کارگاه ارائه داد که یکی از آن‌ها تجربه موفق مدیریت اکوسیستمی دریای وادن بین چند کشور بود.

به‌طور کلی، این کارگاه از دید شرکت‌کنندگان موفق ارزیابی شد. این کارگاه صد در صد مشارکتی بوده و بی‌شک در ارتقاء ظرفیت و حساسیت مدعوین در به‌کارگیری رویکرد اکوسیستمی در فعالیت‌های خود نقش مهمی داشت. به‌نظر می‌رسد رویکردهای کنونی مدیریت مناطق حفاظت‌شده تالابی فاصله زیادی با رویکرد اکوسیستمی داشته باشد. یکی از بهترین مزایای برگزاری چنین کارگاه‌هایی ایجاد شبکه بزرگی از کارشناسان ارگان‌های ذیربط و استان‌های مختلف است که می‌توانند شخصا نماینده اجرای رویکرد اکوسیستمی در نهاد مطبوع خود باشند.

- بررسی پایه ای ظرفیت سازمان حفاظت محیط زیست در مدیریت تالاب‌ها (از لحاظ قوانین، سیاست‌گذاری و منابع انسانی)
- برگزاری کارگاه در سطح ملی با موضوع ارزیابی استراتژیک زیست‌محیطی
- برگزاری دوره‌آموزشی سیستم جامع اطلاعاتی تالاب (بانک اطلاعاتی تالاب‌های Med Wet)

دوره آموزشی سیستم جامع اطلاعاتی تالاب (بانک اطلاعاتی تالاب‌های Med Wet)

آذر ۸۶

این دوره آموزشی در ۱۷ و ۱۸ آذر ماه سال ۸۶ در محل دفتر طرح حفاظت از تالاب‌های ایران برگزار گردید. بیش از ۲۰ کارشناس از ادارات کل استانی سازمان حفاظت محیط زیست (استان‌های مرتبط با سایت‌های نمونه و تکرار طرح) و سازمان مرکزی در این کارگاه شرکت نمودند.

بانک اطلاعات تالاب‌های Med Wet از سال ۱۹۹۶ راه‌اندازی شده و اکنون چهارمین ویرایش آن در مراحل پایانی طراحی قرار دارد. این برنامه توسط موسسه حفاظت از طبیعت کشور پرتغال و تحت یک پروژه مشترک اتحادیه اروپا تدوین شده است. از مهمترین مواردی که به نسخه جدید این برنامه اضافه شده است امکان استفاده از GIS برای مشاهده و جستجو در بانک اطلاعات است به‌ویژه در مواقعی که از یک پایگاه اینترنتی برای اضافه نمودن اطلاعات استفاده می‌شود. این امر مسئولین پایگاه‌های اطلاعاتی هر کشور را قادر می‌سازد اطلاعات مربوط به تالاب‌های کشور خود را در این بانک داده مشترک بین کشورهای مدیترانه‌ای وارد نمایند. اکنون ۱۰ سال است که روش‌های بررسی اطلاعات موجود تالاب‌های Med Wet با موفقیت نسبی توسط این کشورها به‌کار گرفته شده و به عنوان الگویی برای ایجاد بانک مشابهی در سطح ملی برای ایران نیز استفاده شده است.

پس از ارائه آموزش‌های لازم به شرکت کنندگان در این کارگاه و به منظور تبادل نظر درمورد بهترین راه کارها برای ایجاد بانک اطلاعات تالاب‌ها در سرتاسر ایران، جلسه‌ای با این کارشناسان ترتیب داده شد. در این جلسه سه راه کار پیشنهاد شد: (۱) استفاده از این پایگاه داده‌ها به همان ترتیب کنونی، (۲) تطبیق این بانک اطلاعاتی با وضعیت موجود تالاب‌ها در ایران (۳) ایجاد یک بانک اطلاعات جدید.

اقدام آتی و فوری طرح با همکاری Med Wet و مشاور بین‌المللی پروژه انجام مقدمات برای ایجاد بانک اطلاعاتی جدید، خواهد بود. این فرآیند ابتدا با وارد نمودن اطلاعات کامل دریاچه‌های ارومیه و پریشان از طریق یک نام کاربر و رمز ورود که به طرح اختصاص خواهد یافت، آغاز خواهد شد و تیم طرح را قادر خواهد نمود که درمورد ساختار بانک اطلاعاتی برای ایران تصمیم‌گیری کنند.

یکی دیگر از اقدامات آتی پروژه، به کارگیری مشاورین ملی جهت برنامه‌ریزی و تطبیق بانک اطلاعاتی موجود برای تالاب‌های ایران و منطقه خواهد بود.

- چاپ بولتن‌های طرح
- چاپ پوسترهای موضوعی طرح
- انتخاب تالاب شادگان به عنوان اولین سایت تکرار طرح

چشم‌انداز سال ۲۰۰۸:

- آغاز فعالیت در تالاب شادگان - اولین سایت تکرار طرح
- ایجاد بانک اطلاعاتی تالاب‌های ایران
- ایجاد یک وبسایت مناسب برای طرح
- ادامه فرآیند چاپ پوسترهای طرح
- ادامه چاپ بولتن‌های فصلی طرح
- همکاری با صدا و سیما جهت اطلاع‌رسانی و ارتقاء آگاهی عمومی
- همکاری در برگزاری روز جهانی تالاب‌ها و اهداء جوایز قهرمان ملی تالاب
- پشتیبانی مالی از پروژه‌ها و بیان نامه‌های دانشجویی در زمینه اکوسیستم‌های تالابی
- آغاز کار بروی استراتژی ملی تالاب و برنامه عملی
- به کارگیری مشاور بین‌المللی در زمینه کشاورزی پایدار

گزارش مالی طرح

همانطور که از جدول ذیل که از متن سند طرح آورده شده است مشخص است، نحوه اجرای طرح بصورت مشارکت نقدی و غیر نقدی تمامی سازمانهای ذینفع می باشد. با اینحال جهت اطمینان از حصول نتایج پیش بینی شده در برنامه های کاری طرح و تامین هزینه های اجرایی و پرسنلی بخشی از بودجه به میزان دو میلیون و نهصد و پانزده هزار دلار بصورت مشارکت نقدی تسهیلات محیط زیست جهانی اختصاص یافته است.

بودجه تسهیلات محیط زیست جهانی در فاز های مطالعاتی و اجرایی طرح:

\$2,915,000	فاز مطالعاتی Project Brief
\$25,000	فاز مطالعاتی PDF A
\$347,400	بودجه آماده سازی فاز B
\$3,287,400	جمع بودجه GEF

سرمایه گذاری مشترک:

منبع	نوع	نقدی (کل دوره طرح)	غیرنقدی - خدماتی (کل دوره طرح)	غیرنقدی - خدماتی (فاز B PDF)
دولت (PDF-B)				\$100,000
دولت (IBRD-financed) (Irrigation Improvement Project – Environment Component) (PDF-B)				\$200,000
دولت		\$9,115,000	\$305,000	
هلند		\$600,000		
مجموع		\$ 9,715,000	\$305,000	\$300,000

مجموع سرمایه گذاری مشترک: **US\$10,320,000**

مجموع اعتبارات طرح:

(با حذف هزینه های آماده سازی فاز A و B): **US\$12,935,000**

(بدون حذف هزینه های آماده سازی فاز A و B): **US\$13,607,400**

✓ گزارش هزینه کرد طرح از محل بودجه ملی (ژانویه ۲۰۰۵ تا دسامبر ۲۰۰۷):

- ۱- مجموع هزینه کرد در سطح ملی: ۱۶۷.۹۰۰ دلار معادل با ۳۰٪ مجموع هزینه کرد طرح در این مدت
- ۲- مجموع هزینه کرد در سطح حوزه آبریز ارومیه: ۲۳۲.۸۲۲ دلار معادل ۴۱.۵٪ مجموع هزینه کرد طرح
- ۳- مجموع هزینه کرد در سطح حوزه آبریز پریشان: ۱۶۳.۵۰۰ دلار معادل با ۲۸.۵٪ مجموع هزینه کرد طرح

✓ گزارش هزینه کرد طرح از محل بودجه بین‌المللی (ژانویه ۲۰۰۵ تا دسامبر ۲۰۰۷):

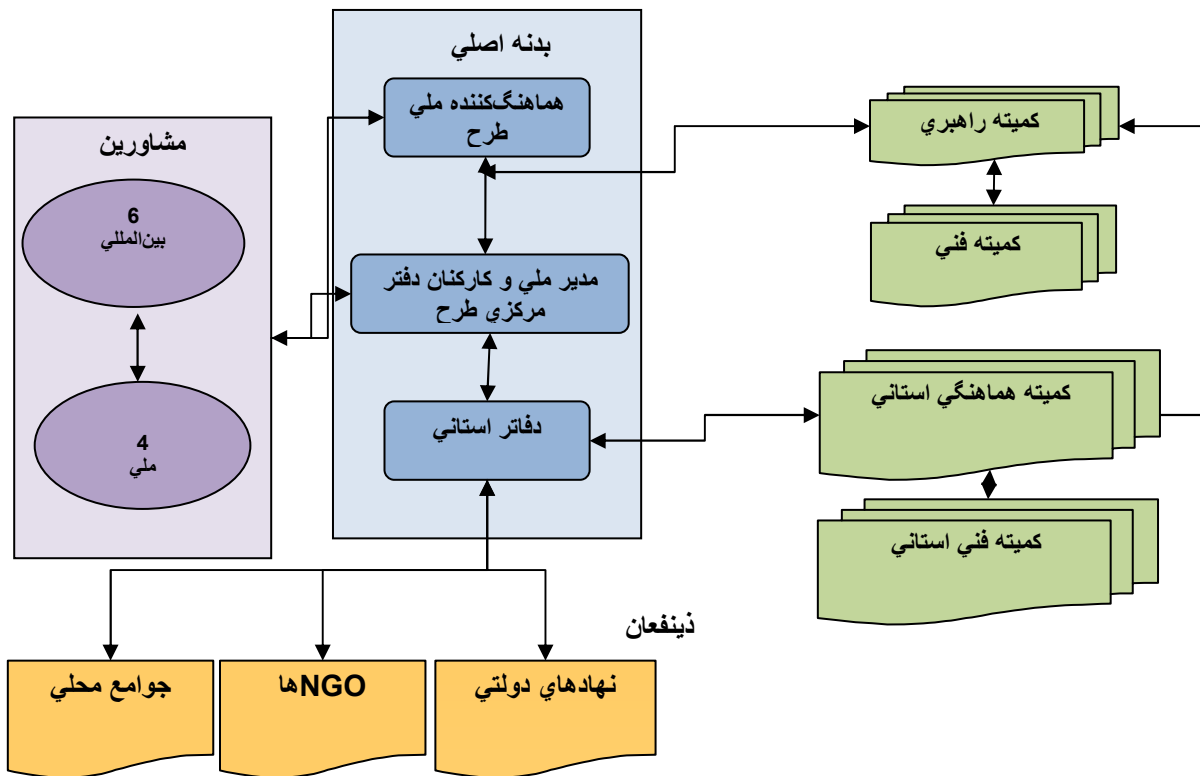
با عنایت به اینکه تخصیص بودجه از محل اعتبارات بین‌المللی طرح بر اساس سه خروجی ملی، بین بخشی و محلی تنظیم می‌گردد اعلام وضعیت هزینه کرد نیز بر این اساس صورت گرفته است:

- ۱- مجموع هزینه کرد از محل خروجی ۱ (سطح محلی): ۲۱۷.۰۴۳ دلار معادل ۳۱.۷۷٪ مجموع هزینه کرد در این مدت
- ۲- مجموع هزینه کرد از محل خروجی ۲ (سطح بین بخشی): ۱۲۰.۱۴۳ دلار معادل ۱۷.۵۹٪ مجموع هزینه کرد
- ۳- مجموع هزینه کرد از محل خروجی ۳ (سطح ملی): ۳۴۵.۷۹۶ دلار معادل ۵۰.۶۴٪ مجموع هزینه کرد

✓ وضعیت هزینه کرد بر مبنای هزینه کرد طرح از آغاز طرح (مجموع ملی و بین‌المللی)

- ۱- مجموع هزینه کرد سال اول (۲۰۰۵): ۵۶.۲۹۹ دلار معادل ۸.۲۴٪ مجموع هزینه کرد
- ۲- مجموع هزینه کرد سال دوم (۲۰۰۶): ۳۴۹.۳۷۷ دلار معادل ۵۱.۱۵٪ مجموع هزینه کرد
- ۳- مجموع هزینه کرد سال سوم (۲۰۰۷): ۲۷۷.۳۰۶ دلار معادل ۴۰.۶۱٪ مجموع هزینه کرد

ساختار اجرایی طرح:

تیم اجرایی طرح:

همکاران زیر طرح بین المللی حفاظت از تالابهای ایران را در بخشهای مختلف اجرایی همراهی می نمایند:

نام	سمت
آقای علی نظری دوست	مدیر ملی طرح
آقای محمد آیت‌اللهی	معاون طرح
خانم مهری اثنی عشری	کارشناس آگاهی رسانی و هماهنگی ارتباطات طرح
آقای صابر معصومی	دستیار فنی طرح
خانم سارا کوچکی	دستیار دفتری طرح
آقای مهدی صفری اسکویی	دستیار مالی طرح
آقای علی هناره	هماهنگ کننده طرح در استان آذربایجان غربی
آقای علیرضا سید قریشی	دستیار هماهنگ کننده طرح در استان آذربایجان غربی
آقای رسول احمدی	دستیار هماهنگ کننده طرح در استان آذربایجان غربی
آقای علی نجفی	هماهنگ کننده طرح در استان آذربایجان شرقی
آقای محمدجعفر صادقی	هماهنگ کننده طرح در استان فارس

مشاورین طرح:

طرح بین المللی حفاظت از تالابهای ایران از تجارب و تخصص ارزنده افراد زیر بعنوان مشاوران طرح در سطح ملی و بین المللی برای پیشبرد وظائف تخصصی خود بهره می برد.

نام	سمت
آقای مایکل موزر	مشاور ارشد بین المللی طرح
آقای ویلهلم گیسن	مشاور بین المللی طرح در زمینه تنوع زیستی
آقای اندی براون	مشاور بین المللی در زمینه مناطق حفاظت شده و ساز و کارهای اجرایی
آقای مایک اونستد	مشاور بین المللی طرح در زمینه جوامع محلی و مسائل اجتماعی-اقتصادی
آقای الکو ون بک	مشاور بین المللی طرح در زمینه مدیریت یکپارچه منابع آب
آقای لوییس کاستا	مشاور بین المللی طرح در زمینه تعیین حریم و نقشه برداری تالابها
آقای احمد لطفی	مشاور ارشد ملی طرح
خانم لیسا پورلک	مشاور ملی طرح در زمینه تنوع زیستی
خانم مونا کنعانیان	مشاور ملی طرح در زمینه جوامع محلی و مسائل اجتماعی-اقتصادی
آقای حمیدرضا کمالان	مشاور ملی طرح در زمینه مناطق حفاظت شده و ساز و کارهای اجرایی

در پایان این گزارش ضمن تشکر از تمامی دست اندرکاران و همکاران محترم در نهاد های مختلف اجرایی و دولتی و نیز ذینفعان طرح در سطح محلی امید می رود فعالیت های این طرح در کنار پشتیبانی های دولتی و مردمی از برنامه های مدیریتی تدوین شده بتواند آینده روشنی برای مدیریت جامعه تالاب ها، این اکوسیستم های ارزشمند در سطح ملی و بین المللی ترسیم نماید.

با تشکر

دفتر طرح بین المللی حفاظت از تالابهای ایران

تماس با ما:

دفتر مرکزی طرح: ۰۲۱-۸۸۲۴۱۶۵۸

وبسایت: <http://wetlands.environment.ir> و یا www.Iranwetlands.ir

گروه الکترونیکی یاهو: Infowetlands

آدرس الکترونیک: infowetlands@yahoo.com